Manual d'usuari i de manteniment Bioscena: Simulador d'entorns biologics evolutius

David Garcia

Index

1	Intro	duccio	13
	0.2 F	Resum	12
	U. I A	ADSTRACT	11

 $1.1 \quad Sobre \; Bioscenaioscenaioscenaios30g138 \; 0 \; cm \quad 1 \; 1 \; 1 \; 1 \; k \; 1 \; 1 \; 1 \; 1 \; K \quad 1 \; 0 \; 0 \; 110.4246 \; 0 \; cm \quad BT \quad /F15$

8.1.1	Funcio de compatibilitat de claus	60
8.1.2	Dispositius d'entrada i sortida portables	

11.4	El siste	ema de control	112
	11.4.1	Trets generals	112
	11.4.2	Regulacio de l'expressio genica	113
	11.4.3	Zones operadores	114
	11.4.4	Transcripcio	114
11.5	Sistem	a d'herencia	115
	11.5.1	El cariotip i els cromosomes	115
	11.5.2	Mutacions	116
11.6	Model	metabolic dels organismes	118
	11.6.1	Fluxe de nutrients	119
	11.6.2	Fluxe d'energia util	120
	11.6.3	Modi car del sistema de control	121

Index de gures

3.1 Pantalla Mapa/Comparativa

0.1 Abstract

0.2 Resum

L'objectiu del present treball de de carrera es implementar una eina ampliable d'experimentacio pels camps de la biologia i la vida arti cial. Aquesta eina simulara un sistema

Introduccio

intern dels organismes...

2.2 Terminal ANSI de 50 linies sota Windows 95

Operacio normal

3.1 La pantalla

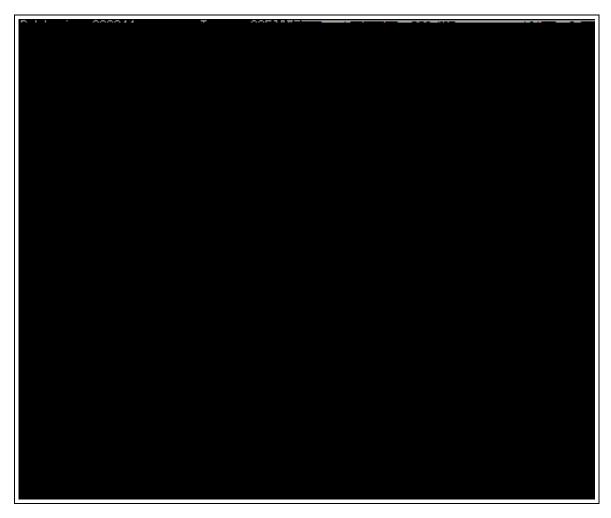

Figura 3.1: Pantalla Mapa/Comparativa

ordre de magnitud, els colors son: negre(0), vermell(1), verd(2), taronja(3), blau fosc(4), lila(5), cyan(6) i blanc fosc(7).

Si el mon representat es mes petit que la zona del mapa, aquest es repetira en forma de

3.7 Important i exportant biosistemes

Les simulacions son molt llargues i sovint es molt util poder reempendre una simulacio inter-

Per exemple, imaginem que volem visualitzar l'ultim organisme que apareix a la gra ca comparativa que surt a la gura

Compilacio

No suporten massa be punters a funcions membres. El di que fa servir punters a

Con guracio

Existeixen tres arxius de con guracio:

bioscena.ini Parametres del biosistema

agents.ini Agents externs

opcodes.ini Correspondencia entre codis i intruccions

A continuacio s'expliquen en detall.

Biosistema/Energia/FixeInstruccio (1) Cost que, com a m nim, te una instruccio pel fet d'executar-se.

Biosistema/Energia/AdicionalInutil (1) Cost adicional que te una instruccio motora, si falla la seva execucio.

Biosistema/Energia/Engolir

Biosistema/Energia/Moviment/UnitatDeCarrega (16) Nombre de nutrients que calen per omplir una unitat de carrega.

- Biotop/Substrat/MolleculesInicials/Tolerancia (3) Tolerancia sobre l'element base per omplir cada casella del biotop en iniciar l'execucio
- Comunitat/TamanyRegeneracio (27) Tamany de la poblacio per sota del qual el biosistema sempre genera organismes aleatoris.
- Comunitat/ProbabilitatGeneracioExpontanea/Encerts (1) Probabilitat de que es generi un organisme aleatori independentment del tamany de regeneracio (Numerador)
- Comunitat/ProbabilitatGeneracioExpontanea/Mostra (50) Probabilitat de que es generi un organisme aleatori independentment del tamany de regeneracio (Denominador)

Organisme/Cromosoma/LongitudMaxima

- * 08 SensorP * 09 SensorQ * 0A Random

- * OB Carrega * OC And * OD Xor

- * OE Oposa * OF ShiftR

5.3 Arxiu agents. i ni

El funcionament d'aquest txer de con guracio s'explica en mes detall a l'apartat 10 de la memoria.

- 2. Es pot intercanviar facilment per un altre amb el mateix protocol.
- 3. Permet modi car el comportament d'un objecte a nivell d'instancia sense fer una subclasse, simplement modi cant l'objecte policy.

6.4.5 Classes singulars

Una classe singular (Singleton class) es una classe que permet una sola instancia.

6.4.10 Classes per portabilitat

7.2 Registre de coses pendents

El control de les coses pendents (informalment, TODO's

mateix parell de txers.

i els namespace's.
La primera paraula dels altres identi cadors (dades locals o membres, funcions membres no estatiques) he adoptat el conveni de comencar-la en minuscula.
Preposem una C majuscula als identi cadors de les classes: CComuni tat
To the least of the second of
Tambe he pres alguns convenis estesos en la programacio per a windows. Per exemple:

Comentaris de modul: Serveixen per explicar que va al modul que encapcalen i si hi ha alguna consideracio global que fer en usar-lo o mantenir-lo. Es troben a l'inici del txer, juntament amb el Change Log i els TODO globals pel modul.

Comentaris de manteniment:

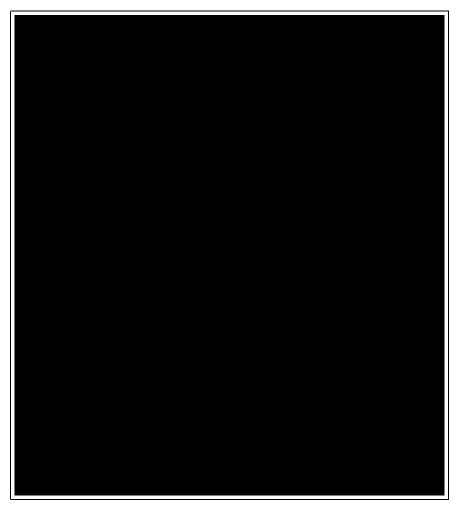

Figura 8.3: Probabilitat d'encert amb la funcio de compatibilitat Tf 0 cm umer d2

Altres opcions desestimades

Altres funcions de compatibilitat han estat provades i del tot desestimades pel seu alt cost i/o per la seva poca idone•tat.

Per exemple, es va provar la funcio

$$ComptaUns(R\& C\& T1) < (T2\&0x5)$$
 (8.3)

problemes en un i ostream qualsevol, no hi ha cap problema en enviar-los a un txer obert, o la a classe CMi ssat' er 8 23optl.Td[(iostream)]TJ/F15 11.955 Tf 52.505 0 Td[(qualsev)28(ol,)-285(no)-2

_

9.4 Substrats

Un biotop es una especialitzacio d'una topologia. Aquesta especialitzacio es basa en dos fets:

Per un costat, un biotop conte un vector de substrats discrets, als quals es pot accedir

identi cador de posicio i index de casella en l'array de substrats reservada per CTopologia::CTopologia

t_posi ci o CTopol ogi a: : posi ci oAl eatori a (): Una funcio per obtindre aleatoriament una posicio valida de la topologia. La funcio general que no caldria rede nir seria

```
{
    uint32 pos;
    do {pos=rnd.get();} while (!esValid(pos));
    return pos
}
```

pero, CTopologia no fa servir aquest algorisme donat que optimitza agafant un

10.2.2 Agents Temporitzadors

E0s agents temporitzadors son agents multiples que no sempre que reben un accionat el propaguen cap els subordinats. Estableixen dos per odes, un actiu i un altre inactiu. Els

10.2.4 Agents Iteradors

Els agents iteradors son agents multiples que no limiten els accionats que arriben als seus

10.3 Agents Posicionadors

10.4 Agents Direccionadors

Aqu a sota, expliquem alguns actuadors valids pel substrat implementat en aquest treball.

10.5.1 Agents N8-.

Els agents a un biosistema, com s'ha 7it abans, formen una estructura d'arbre segons les seves relacions de subordinacio. Cada arxiu de con guracio conte un arbre d'agents subordinats partint d'un agent arrel.

con guracio d'agents, es reconeixen els seguents tipus:

Nom de tipus a la memoria	Nom del tipus a un	txer de con	guracio	
Agent Subordinador Multiple	Agent/Multiple			
Agent Subsondinador Temporitzado Agent (WMultiple				

Un cop de nits els noms i els tipus dels agents, cal con gurar els seus parametres. Per

CicleActiu: Determina quan triguen els per odes de temps actius

- uint32: per ode m nim

- uint32: numero de daus

- uint32: magnitud dels daus (Van de zero a la magnitud)

CicleInactiu: Determina quan triguen els per odes de temps inactius

- uint32: per ode m nim

- uint32: numero de daus

- uint32: magnitud dels daus (Van de zero a la magnitud)

AntiAccio: Agent subordinat especial que s'acciona en el cicle inactiu (Nomes un per temporitzador i es opcional)

- agent: agent que es subordina (No ha de ser subordinat de cap altre)

CicleActual: Valors del temporitzador quan es reemprengui la marxa

- id(Actiu/Inactiu): cicle actiu o inactiu

- uint32: per ode restant del cicle actual

Exemple de con guracio

Iteracions: Determina quantes vegades es repiteixen els subordinats

ReAccio:

Posicionador/Sequencial (Agent/Posicionador/Sequencial)

Posicio: Posicio inicial

- uint32: valor de la posicio (Ha d'existir a la topologia)

Sequencia: Determina una posicio de la sequencia. Es repeteix tantes vegades com calgui.

- uint32: valor de la posicio (Ha d'existir a la topologia)

SequenciaActual:

- + Di recci onador1
- Direccio 876342

Direccionador/Aleatori (Agent/Direccionador/Aleatori)

Direccio: Direccio inicial

- uint32: valor de la direccio

Exemple de con guracio

+ Di recci onador2

- Direccio 23442684

Direccionador/Sequencial (Agent/Direccionador/Sequencial)

Direccio: Direccio inicial

- uint32: valor de la direccio

Sequencia: Determina una direccio de la sequencia. Es repeteix tantes vegades com calgui.

- uint32: valor de la direccio

SequenciaActual:SequenciaActual:

Nutridor (Agent/Actuador/Nutridor)

Posicionador: Dona la posicio on s'actua

- CicleInactiu 5 0 1
- CicleActual 4 Inactiu
- + Agent_0000
- Accio Agent_0002
- Accio Agent_0005
- Accio Agent_0006

10.8 Programacio de nous agents

De cara a afegir nous agents al sistema, s'aconsella seguir els seguents passos:

1.

factoria CAgent determina a quin agent del diccionari pertany cada conjunt de I nies de con guracio i va enviant els noms de parametres que troba i els valors perque l'agent els faci servir per con gurar-se.

10.9.1 Els parametres

Donat que hi ha diversos nivells de subclasses als agents i cadascuna te els seus parametres a con gurar, es segueix la mateixa estrategia que segueix el pas de missatges amb el que Smalltalk implementa l'herencia.

Cada nivell d'herencia d'una subclasse de CAgent te uns parametres que reconeix, i que pot

Les interrelacions entre els diferents modu9s es descriuen a la gura

no el poden modi car tot i que el poden consultar.

de	codis	s d'ins	strucc	ions i	la zo	na op	erado	ora codi	ca u	n con	junt de	e cond	icions	que s'	han de

11.6.2 Fluxe d'energia util

Segons els reactius, les reaccions metaboliques acaben sent exogenes o endogenes, es a dir, proudeixen energia o en consumeixen.

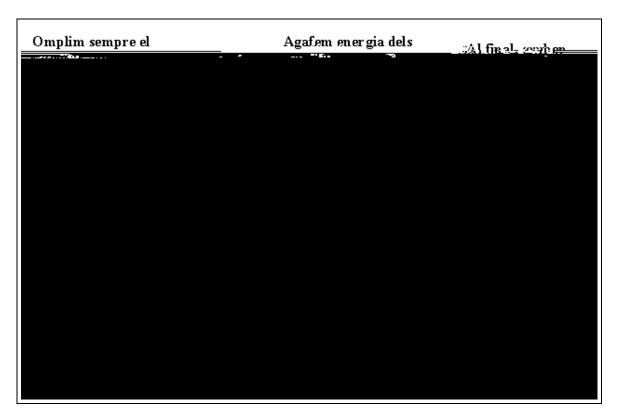

Figura 11.4: Disipacio de l'energia obtinguda per l'organisme

11.6.3 Modi car del sistema de control

11.6.4 Implementar sistemes de control nous

Expedint instruccions

La principal funcio d'un sistema de control es la que en rep un punter als registres de fenotip. Segueix el prototip:

uint32 CMiControl::seguentInstruccio(uint32 * fenotip);

class CControlOrganisme

```
{
// Construccio/Destruccio
public:
CControlOrganisme() {}
```

protocol i donat que sera util en futures ampliacions del sistema si s'afegeixen creuaments.

12.1.2 Que es vol solucionar

El concepte classic d'especie considera que dos organismes son de la mateixa especie si son capacos de donar descencencia fertil.

A la biologia moderna es considera que la diferenciacio de les especies no esta tant en la

informacio util sobre les diferents poblacions del bios4stema. Considerem que un grup reproductiu es un conjunt d'organismes que es creuen entre s o provenen d'ancestres comuns o ancestres que s'han creuat entre s dintre d'un cert per ode de temps o d'un cert nombre de generacions.

12.2 Coordinacio del biosistema

L'objecte CBi osi stema conte i coordina tots els elements que formen part del nucli del simulador.

El cicle intern del biosistema es una funcio que un controlador pot executar de forma iterativa. A continuacio es detallen les accions que el biosistema pot fer durant una iteracio.

nombre n d'instruccions executades entre tots els organismes, no es mante una proporcio p mes o menys constant d'instruccions d'un mateix organisme.

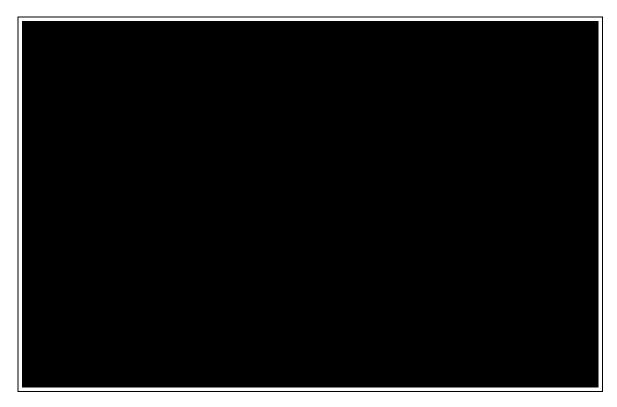

Figura 12.1: Temps sequencial i temps paral lel

12.2.6 Accionament dels agents externs

12.3 Conjunt d'instruccions

El biosistema pot con gurar quins opcodes es relacionen amb quines operacions mitjancant

Carregadest

Transport de nutrients.

...

El caracter obert que poden adoptar les soluccions dels organismes implica que la llista anterior pot no ser tancada, o pot ser els organismes no arribin a cap dels punts anteriors.

Moviment

no es el cost real de la instruccio, sino que aquest es con gurable independentment.

Una altra cosa que cal que sigui con gurable es l'energia util amb la que comenca el nou organisme. Per ser consistents, es important que sigui bastant menor que el cost de reproduir-se perque sino els organismes no tindrien perque menjar.

Tambe s'especi ca els nutrients del pap que passen a la descendencia amb un patro, una tolerancia i un numero d'intents.

Es possible penalitzar en 97 Td[( )]TJ9(sigui)/rr siguipar 298( )46t nue i enaliacia a el

Cap tol 13

Proves i resultats

13.1 Proves preliminars

Durant la progressiva construccio del sistema, s'han avaluat les aportacions que anava fent

generats expontaniament.

tenen prou energia.

Cap tol 14

14.1.2 Conclusions sobre el model i les experiencies realitzades

En quant al model concret d'organisme implementat, cal dir que ha donat proves de ser su cientment exible al llarg de l'evolucio.

En interval de temps entre 10 i 12 hores d'execucio s'han trobat alguns comportaments complexos o emergents. Exemples son:

14.1.3 Estudi economic

De cara a evaluar el temps invertit en la realitzacio del projecte, el dividirem en diverses parts. En aquesta taula es representa en hores.

Part	1998.05 - 1999.06	1999.07 - 2000.01	Total
Documentacio	120	10	130
Eines i entorn	35	8	38
Disseny	50	5	55
Implementacio	110	490	600
Proves	30	10	40
Experimentacio		!	I I

Aquesta tasca ve facilitada pel fet de que, durant l'elaboracio del nucli, s'ha tingut molt present el paradigma model-vista-controlador:

El nucli es molt independent de la interf cie. Fins i tot les traces i els missatges de debug

Bibliogra a

[AML86] Francisco J. Segovia Perez Angel Morales Lozano.